

SVOBODNA SLOVENIJA

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 451275

Redacción y Administración:
Calle Víctor Martínez 50 (Suc. 6)
Buenos Aires, Argentina

“ESLOVENIA LIBRE”

Año (Leto) XII. (7)

BUENOS AIRES, 26. AVGUSTA (AGOSTO) 1954

No. (Štev.) 33

CORREO
ARGENTINO
(Procedencia)

FRANQUEO A PAGAR

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Victor Martínez 50 - Buenos Aires

Sveški zvonovi

Sveče so majna vas na slovenskem Koroškem, v občini Bistrica v Rožu. Vasica je znana po velikih koroških rodoljubih. Duhovniki Einspillerji, med njimi Andrej, oče koroških Slovencev in dekan Ferčnik, so se v tej fari rodili. Tudi danes je vasica v ogromni večini slovenska, zavedno slovenska in protikomunistična, kakor je bila pod Hitlerjevo okupacijo tudi protinacistična. Z eno besedo: naši, s srcem in dušo naši slovenski ljudje žive tam. Pred 2 letoma so dobili v svojo vas zopet slovenskega župnika, Martina Skorjanca, delavnega dušnega pastirja in slovenskega rodoljuba. Dal je popraviti župno cerkev in na splošno željo vernih faranov tudi naročil na Dunaju, skupno s posebnim vaškim odborom, ki se je za to priložnost osnoval, nov zvon za farni zvonik. Razlin tega zvonika se prelepa zvonova pesem ni razlagala že od časov prve svetovne vojne, ko so zvonove tedanje oblasti sneli in jih porabile za topove. Vaški odbor je naročil samo latinski napis in cerkvene grbe na zvonu, da bi se tako izognil sleherni možnosti prirejanja protislovenskih izgovorov s strani avstrijskih šovinističnih elementov. Želja, ki je tlela v srcih vaščanov skoro 40 let, zopet slišati zvonjenje svojega zvonca, se je letos, julija uresničila. Z Dunaja so pripeljali naročni zvon, le v veliko presenečenje slovenskih vaščanov, ko so ugotovili, da je nanj vlit nemški napis "Suetschach — Im Marianischen Jahr 1954", in vrezani posvetni grbi, med njimi državni, dunajski in deželni. Tako grobega potvarjanja svojega naročila pa vaški odbor seveda ni mogel trpeti ter je pismeno zahteval, da dunajsko podjetje, ki je zvon vilo, pošlje strokovnjaka, ki bo odstranil nemški napis. To je podjetje tudi napravilo.

Do tega trenutka je bilo avstrijsko prebivalstvo Sveč povsem mirno in tiho. Ko pa je bil odstranjen nemški napis z zvonca — ki ni bil naročen — pa so avstrijski šovinistični elementi zagnali velikanski vik in krik, proti slovenskemu župniku, proti slovenskim vernikom. Pridružilo se jim je avstrijsko časopisje, ne samo na Koroškem, marveč tako daleč vstran kakor sta Dunaj in Salzburg. Uredniki teh listov niso čakali, da bi dobili resnična, potrjena poročila iz Sveč, pač pa so vsak po svoje, zavito v laž in podtikanje, priobčili poročila o "slovenskih šovinistih, ki so poškodovali sveški zvon" itd. Vso zadevo zvonca je avstrijsko časopisje porinilo čisto na nacionalno politično plat ter je s tem postala zadeva častna narodna zadeva koroških Slovencev. Narod po Rožu, Zilji in Podunju je ogorčen nad poročila v avstrijskih listih. Ker se je stvar tako razvila, je škofijski ordinarijat v Celovcu dal preložiti blagoslovitev zvonca na poznejši čas, "dokler se duhovi ne pomirijo."

Kdor koli se je doslej zanimal za življenje slovenske manjšine na Koroškem, pod avstrijskim jarmom, pa naj bo to v bivši Avstro-ogrski monarhiji, pozneje v Avstriji med prvo svetovno vojno do prostovoljnega anšlusa k Hitlerjevi Nemčiji in danes, ko je Avstrija še okupirana po zmagovitih zavezanih, ugotoviti je mogel skozi ves ta čas, da se življenje te manjšine ni prav v ničemer spremenilo. Pregarjali so jo dunajski cesarji, preganjali jo dunajski kanclerji. Za vsako ceno hočejo iztrebiti dokaze krivičnosti posedovanja zemlje, ki ni njihova. Poslužujejo se vseh sredstev, da bi zatrli slovenski živelj. Prav jim prihaja sleherni možnost nastopa proti manjšini. Pišejo in govore o demokraciji, sklicujejo se na človečanske pravice zahtevajo svoboden prostor pod soncem, pa vse to le zase, za nasičenje svojega egoističnega nacionalizma, ki se še vedno ni otresel avstroogrskih metod potujčevanja in nacističnih načinov preganjanja vsega, kar ni germansko. Ne moti jih, če se pri tem poslužujejo verskih čustev naroda. Ne moti jih, če v varanje svobodnega sveta govore proti komunizmu in nacizmu, v zatiranju slovenske manjšine na Koroškem pa so jim komunisti in nacisti dobrodošli za-

NEUSPEH V BRUSLJU

Konferenca šestih držav v Bruslju (Nizozemska, Belgija, Luksemburg, Nemčija, Francija in Italija) se je končala z neuspehom. Na konferenci, ki bi morala odstraniti poslednje težave, ki so bile na poti, da bi Francija in Italija ratificirali pogodbo o EOS, je predsednik francoske vlade Mendes-France predlagal take spremembe in dodatke k pogodbi, ki je bila podpisana 1. 1952, da bi morale tiste države, ki so pogodbo že ratificirale, tako spremenjeno pogodbo še enkrat predložiti svojim parlamentom v ratifikacijo. Tako bi nastale težave in zamude in prav gotovo bi se tudi čez eno ali poldrugo leto spet pojavile najbrž prav tako kakor sedaj nove ovire in bi do splošne ratifikacije tudi tedaj ne prišlo. Tako se je izkazalo, da je imel prav sovjetski zunanji minister Molotov, ko je na berlinski konferenci trdil, da pogodba o EOS letos ne bo ratificirana in če letos ne bo, tedaj nikdar ne bo. Polom konferenca v Bruslju označujejo zato nekateri komentariji že kot največji sovjetski diplomatski uspeh po drugi svetovni vojni. Evropa je s tem porazom doživela največji pretres in lahko se reče, da se s takim zaključkom bruseljske konference začenja nova doba razvoja v Evropi.

KAJ HOČE MENDES-FRANCE?

Mendes-France je v teh nekaj tednih, kar je na oblasti, dosegel velike uspehe. Iz Indokine se mora sedaj Francija sicer začeti umikati, toda Mendes-France je uspel, da je bilo tam sklenjeno premirje s komunisti in to v roku, ki ga je napovedal. Takoj nato je v Tuniziji s posebnimi koncesijami toliko pomiril nacionaliste, da se sedaj pospešeno nadaljuje pogajanja, ki naj dajo popolno avtonomijo tej francoski koloniji. Komaj se je vrnil iz Tunisa, že je v parlamentu in senatu dosegel, da so sprejeli njegove načrte o reformah v francoskem gospodarstvu in obe zbornici sta mu izglasovali posebna pooblastila. Ker je tako ekspeditiven, je napovedal, da mora francoski parlament ta teden začeti z debato o ratifikaciji pogodbe o EOS in da bi ratifikacijo olajšal, je ponel s seboj v Bruselj predloge, ki bi besedilo pogodbe spremenili tako, da bi francoski parlament mogel tako pogodbo ratificirati.

Toda v Bruslju se je ekspeditivnost Mendes-Francea ustavila. Zastopniki ostalih petih evropskih držav so odklonili, da bi Mendes-Franceove predloge sprejeli. Francoska delegacija je sicer zagovarjala stališče, da njihovi predlogi pogodbe dejansko ne spreminjajo. Njih predlogi bi bili samo neke vrste dodatek k pogodbi, poslovnik, kako se naj ta pogodba izvaja. Zato bi dejansko ne bilo treba novih ratifikacij, ampak bi se že podpisani pogodbi dodali protokoli o tem, kako se naj ta pogodba izvaja. Toda ostali evropski delegati niso bili tega mnenja, kajti določba, da v prvih osmih letih v vseh vprašanih lahko vsakdo od podpisnikov vložijo veto, ne more biti v duhu pogodbe. Prav tako niso sprejemljive francoske določbe o tem, kako se naj izvoli skupni franco-

vezniki. So dvorezni meč, ljudje z dvojnimi obrazom, nespremenjeni kljub grozotam in posledicam dveh vojn, katerih krivci in sokrivci so bili.

Stoletja tega preganjanja so že šla čez slovensko Koroško. Stoletja so šla mimo, podrla so cesarski prestol na Dunaju, ponižala šovinistično Avstrijo do tal. Že dvakrat v tridesetih letih je klecnila na kolena pod udarci svobodnega sveta. Obakrat je na kolenih prisegala, da bo odslej pravična, nepristranska do sebe in drugih, ki so se znašli v objemu njenih meja. Dvakrat se je svobodni svet dal prevarati. Obakrat je zaradi prevare bilo naloženo breme suženjstva slovenski manjšini na Koroškem. Toda slovenstvo na Koroškem, žibelki slovenstva, pričakuje dneva svobode, kakor slovensko ljudstvo Sveč čaka dneva blagoslovitve svojega zvonca, dneva, ki bo prišel, "ko se pomirijo duhovi."

ski parlament. Prvotni predlogi določajo, da naj se ta parlament izvoli s splošno volilno pravico, francoski dodatki pa govore samo o "demokratskih" volitvah. Tudi so francoski predlogi tako zasnovani, da bi odvzeli sleherni nadnarodni značaj skupni evropski oboroženi sili. Dasi je bil ves čas konference navzoč tudi ameriški veleposlanik v Parizu David Bruce, francoska delegacija ni pustila in dasi se je belgijski zunanji minister Spaak kot posredovalec zelo trudil, se je konferenca vključ vsemu zaključila kot velika polomija.

USPEH SOVJETSkih INTRIG?

Nekaj dni pred začetkom konference v Bruslju je prišel v Pariz bivši sovjetski zunanji minister Višinski. Napovedano je bilo, da se v Parizu ne bo ustavil, ker mora takoj naprej v New York, kjer bo zastopal Sovjetsko zvezo na glavni letni skupščini OZN. Toda ko bi moral odpotovati, je bilo nenadoma objavljeno, da se Višinski ne more podati takoj na pot, ker je lahko obolel in potovanja z letalom ne bi prenesel. Zato je svoj odhod odložil in odpotoval z ladjo "Queen Mary". Prav tako so listi pisali, da je Mendes-France tik pred odhodom prejel pismo angleškega predsednika vlade Churchilla. Govorilo se je tudi, da se je Mendes-France odločil, da o ratifikaciji pogodbe o EOS ne bo dopustil končne odločitve, dokler ne pride do nove konference štirih. Moskva je tako konferenco predlagala pred nekaj tedni in francoski predsednik vlade je baje zagovarjal mnenje, da je treba dopustiti, da sovjeti znova dokažejo, da so res zato da se vprašanje združitve Nemčije uredi, prav tako pa tudi vprašanje organizacije kolektivne varnosti v Evropi. Ako sovjeti na prihodnji konferenci omogočijo, da se o obeh vprašanjih doseže kak sporazum, tedaj bi lahko bil pri vsem tem Mendes-France vsaj tako koristen, kakor je bil v Ženevi. In kakor piše newyorški "Time", sta se v Ženevi Molotov in Mendes-France poslovila s temi besedami: "Ali lahko v Parizu povem, da želite, da ostanem še naprej na oblasti, "je vprašal Mendes-France, a Molotov bi mu bil odgovoril z besedami: "Lahko, gospod predsednik, samo dvomim, da bi vam to veliko koristilo." Ko je dr. Adenauer odhajal na konferenco v Bruselj, bi se naj bil izrazil v tem smislu, da bi morali delegati na konferenci najprej ugotoviti, koliko so razgovori med Francijo in sovjeti že napredovali.

Komentarji z druge strani pa spet s skepsjo spremljajo te govorce in navaajo, da mora biti Mendes-France že toliko razgledan, da ve, koliko je sovjetskim obljubam verjeti. Tudi so sovjeti že dokazali, kako se med pogajanj z enim partnerjem nenadoma znajo pogoditi z nasprotno stranko. Kolikor bi bilo francoskih poskusov v Moskvi, bi jim kaj kmalu mogli biti kos tudi že nemške ponudbe sovjetski industriji. Pravkar je bilo objavljeno, da zahodna nemška industrija že nekaj let uspešno trguje z rdečo Kitajsko. Tako je bil 1. 1953 nemški izvoz na Kitajsko desetkrat večji kot pa 1. 1952. Po konferenci v Bruslju je Mendes-France sicer takoj odpotoval na kratek obisk k Churchillu v London, toda tam so povdarjali, da Mendes-France pri angleških voditeljih ni dosegel tistega, kar je pričakoval. Obratno — polom konference v Bruslju je baje sprožil takojšnjo skupno akcijo ZDA in Anglije o tem, kako preprečiti, da bi zaradi neuspeha v Bruslju delo za EOS propadlo.

MANEVRI FRANCOŠKE NOTRANJE POLITIKE?

Mendes-France pripada radikalnemu stranki, to je stranki, ki je vodila Francijo ves čas tretje republike (od 1875 do 1940). Po drugi svetovni vojni je stranka to vodstvo izgubila in kakor v Italiji in Nemčiji je zlasti zunanja politika bila dosedaj ves čas v rokah ljudi, ki pripadajo krščanski demokraciji. Kakor v Nemčiji dr. Adenauer in v Italiji pokojni De Gasperi, oba voditelja

EL TURISMO SOCIAL EN BUENOS AIRES

"La Prensa" del domingo pasado en su editorial elogió la organización del Turismo social en la Provincia de Buenos Aires. En el editorial se citaban algunos datos que presentan un panorama realmente admirable. Así sintetiza las últimas realizaciones de la Dirección de Turismo y Parques con la colaboración de la Comisión asesora obrera de turismo. Presupuesto global alcanzó a 20 millones de pesos según los planes de "Turismo social Eva Perón".

En la temporada 1953/54 se beneficiaron cerca de 50 mil personas con la per-

manencia gratuita de 10 días en Mar del Plata, Necochea, Tandil, Carhue, Córdoba, Mendoza, San Luis y Santiago del Estero. La condición para el veraneo gratuito es que el grupo familiar no tenga una entrada mensual superior a 1.500 pesos.

Junto con el Turismo social se ha desarrollado el Turismo escolar. En éste la permanencia se extiende a 20 días.

Los datos muestran con elocuencia el interés del gobierno del primer estado Argentino para el bienestar del pueblo.

SOCIALNI TURIZEM V PROVINCI BUENOS AIRES

Buenosaireski dnevnik "La Prensa" je v nedeljski številki objavil uvodnik, v katerem pohvalno omenja delovanja socialnega turizma v provinci Buenos Aires. V članku navaja nekaj podatkov, ki vzbujajo občudovanje. Tako v zgoščeni obliki omenja delovanje in uspehe Direkcije za turizem in parke ter delavske komisije za turizem. Tako je med drugim proračun po načrtih "Socialnega turizma Eva Peron" dosegel višino 20 milijonov pesov.

V sezoni 1953/54 je izrabilo okoli 50 tisoč ljudi brezplačno desetdnevno bi-

vanje v krajih Mar del Plata, Necochea, Tandil, Carhue, Córdoba, Mendoza, San Luis in Santiago de Estero. Pogoji za brezplačno letovanje je, da družina nima večjih mesečnih dohodkov kot 1.500 pesov po zakonitih odbitkih.

Skupno s Socialnim turizmom se je razvijal tudi turizem za šolsko mladino, pri katerem je brezplačno bivanje raztegnjeno na 20 dni.

Navedeni podatki dovolj zgovorno prikazujejo napore in skrb provincijske vlade za blagor ljudstva.

najmočnejših krščansko demokratskih strank v Evropi, tako sta v Franciji R. Schuman in Georges Bidault oblikovala in vodila zunanjo politiko. Robert Schuman je vedno veljal za "očeta" pogodbe o EOS in vse dosedanje evropske skupne ustanove so njegovo delo. Stranka MRP je v francoskem parlamentu odločno za to, da se pogodba o EOS ratificira in za ratifikacijo je tudi velik del socialističnih poslancev. Vendar je verjetno, da v parlamentu ne bi bilo mogoče zbrati potrebne ustavne večine (314 glasov) za ratifikacijo, ker je bilo ugotovljeno, da bi bilo za ratifikacijo največ 290 poslancev. Sicer je res, da bi se nekaj poslancev glasovanja vzdržalo, toda dokler pogodba ne bi dobila 314 glasov, je ratifikacija nemogoča.

V parlamentu je todaj položaj tak, da se zlasti radikali novih volitev boje. Med volilci pa je zelo narastlo dobro razpoloženje za MRP in ker bi se pri novih volitvah v glavnem razvijal dvoboj med MRP in komunisti, bi bila zmaga MRP verjetno še večja. Kriza v Indokini, preobrat v Tuniziji se je sicer mogel razširiti tako, da je bila pri tem stranka MRP izločena — Radikali bi se morali znati sedaj ohraniti na oblasti, tako dolgo, da do volitev ne bi prišlo poprej kot tedaj, ko bi stranka mogla tudi v vprašanju ratifikacije doseči take uspehe kot jih je v zadnjih tednih dosegel Mendes-France.

In ker je radikalna stranka najmočnejša v svojih parolah republikanskega patriotizma, je ob tej krizi izbruhnila z

DE GASPERI UMRL

Na svojem poletnem posestvu v severni Italiji je pretekli četrtek umrl zadel od kapi, 73 letni Alcide de Gasperi, dolgoletni vodja italijanske krščansko-demokratske stranke in eden najboljših protikomunističnih politikov povojne Evrope. Zrhljano zdravje se mu je še poslabšalo, ko je zvedel za nevarno stališče francoskega Mendes-Francea do evropske obrambne pogodbe, v kateri je De Gasperi videl edino možno rešitev za Evropo. Za prihodnje leto so De Gasperija smatrali za najresnejšega kandidata za predsedništvo republike, ko bi Einaudiu potekel rok. Pokopan je bil z velikimi slovesnostmi v baziliki Sv. Lovrenca v Rimu.

Alcide de Gasperi se je rodil 1. 1881 v Civezzano v Tridentnem okrožju. Po končani gimnaziji je študiral univerzo na Dunaju, kjer je imel znanec med tam. Dančarji. L. 1905 je postal doktor filozofije in književnosti. V tem letu je bil že sredi javnega dela v svojem domačem kraju. V Tridentu je urejal list "La voce catolica de Trento." Italijansko ljudstvo mu je zaupalo in ga je poslalo v dunajski parlament kot svojega poslanca. Kot tak je bil tudi v stikih s slovenskimi poslanci.

vso silo na dan stara nevera in nezaupanje v Nemčijo. Tako se je v Franciji začela širiti propaganda, da v Evropi ni največji sovražnik komunizem, ampak nacizem in militarizem, ki v Nemčiji spet dvigata glavo. In tega preobrata v Nemčiji je kriva zunanja politika krščanskih demokratov, ki so vedno in povsod videli samo komunistično nevarnost, največje nevarnosti, ki vstaja pred durmi, pa niso opazili...

Vprašanje je, ali se bo ves kompleks evropskih vprašanj mogel spet zožiti na star konflikt sovraštva in nezaupanja med Nemčijo in Francijo. Sovjeti so sicer spretno zrežirali svoje menestre v Nemčiji, ko so bivšega šefa nemške tajne policije dr. Johna in sedaj še kršč. dem. poslanca Schmidta odvedli v svoj del Berlina tik pred konferenco v Bruslju. Toda nikakor ni nujno, da bi ta manever mogel roditi posebne sadove; v Londonu, pa tudi v Rimu je povdarjajo, da je govornjenje "o nacizmu in militarizmu" pretirano in da bi bilo silno nevarno, ako bi prezrli, kje je glavni sovražnik miru v Evropi in v vsem svetu.

Nemogoče je, da bi v sedanjih situaciji mogla Nemčija še dolgo ostati brez oborožene sile, zlasti še, ker bodo sovjeti še dolgo ostali na svojih sedanjih postojankah. Ako se Nemčija danes ne vključi v skupno evropsko oboroženo silo, tedaj bo čez nekaj mesecev imela oboroženo silo kot direktna zaveznica ZDA in Anglije — in tedaj Francija nad to vojsko ne bi imela nobene kontrole.

Po priključitvi Tridentnega okrožja Italiji se je kot kat. politični in javni delavec udeleževal v it. Ljudski stranki, ki jo je tedaj vodil don Sturzo. Z njim se je boril za uveljavitev v javnem in gospodarskem življenju papeških soc. okrožnic.

Ko je v Italiji nastopil fašizem, je našel v De Gasperiju odločnega nasprotnika. L. 1927 je bil aretiran in obsojen na 4 leta zaporu in 20.000 lir denarne globe. Ko je prišel na svobodo, se je zatekel v Vatikan ter je v naslednjih letih deloval v Vatikanski knjižnici.

Proti fašizmu je odločno nastopil tudi ob izbruhu 2. svet. vojne. Pred njim se je rešil z begom na področje bazilike sv. Janeza Lateranskega.

Po zlomu fašizma in končani 2. svetovni vojni je De Gasperi postal vodilna politična osebnost v Italiji, kjer je bil predsednik vlade skoro 10 let. Kot spreten politik je s svojim obnovitvenim delom it. krščansko demokratsko stranko afirmiral kot najmočnejšo it. polit. grupacijo. Z Robertom Schumannom, Bidaultom ter dr. Adenauerjem je bil pobornik za ustanovitev Združene Evrope. Kot tak je bil predsednik Posvetovalnega odbora evropske skupnosti za jeklo.

IZ TEDNA V TEDEN

USA: Eisenhower je imenoval Herberta Hooverja Jr., za naslednika grala. Walterja Bedella Smitha kot pomočnika zun. ministra Dullesa. Bedell Smith odhaja iz političnega življenja zaradi zdravja. Hoover je sin bivšega amer. preds. Hooverja, ki je pred kratkim slavil 80. rojstni dan. — **Ameriška poslanska zbornica** je odobrila vladni zakonski predlog, po katerem bo USA v bodoče smela izdati svojim zaveznikom nekatere atomske tajnosti ter bo dala ameriški zasebni industriji v izdelavo nekatere atomske izdelke. — **Eisenhower** je slovesno izjavil, da "bo morala sleherna invazija Formoze iti preko ameriške Sedme flote, ki štiti ta otok." S tem je povsem jasno opozoril kitajske komuniste, ki še vedno grozijo z napadom na Formozo, da se bodo v takem slučaju zapletli v vojno z USA in povzročili tretjo svetovno vojno. — **V ameriškem kongresu** je silno slabo odjeknil obisk britanskih laboristov v rdeči Kitajski. Nerazpoloženje kongresa napram Angliji se je še povečalo, ko je bilo objavljeno, da je nadaljnih sedem laboristov sprejelo vabilo, da obišče Kitajsko. Vsa ta potovanja smatrajo v USA kot pristno propagando za komunizem in namerano rušenje ameriških naporov za zgraditev solidne protikomunistične fronte v Aziji. — **Eisenhower** je na tiskovni konferenci izjavil, da komunistične stranke ne bi smeli priznati kot politično stranko, pač pa kot navadno konspirativno organizacijo, ki stremi za uničenjem svobodnega demokratskega reda. Tako komunisti sploh ne bi mogli sodelovati na katerih koli volitvah. — **USA** stoji sedaj pred odločitvijo, ali bo še nadalje podpirala zapadno Evropo kot celoto, ali pa se bo raje zavzela za posamezne države, kakor bolje odgovarja njuni politiki zadrževanja in uničevanja komunizma. Trenutek, ki ga je napovedal Dulles, da bo moral priti, v slučaju, če Francija ne bo ratificirala evropske obrambne pogodbe, je prišel. Zadržanje Francije na konferenci v Bruslju je razbilo to konferenco in postavilo v nevarnost ves sistem evropske obrambne pogodbe. Zapadne države nestrno pričakujejo, kaj bo storila USA, ki je že večkrat zagrozila z možnostjo umika iz razlake Evrope. — **Ameriška poslanska zbornica** je odobrila zakonski predlog, po katerem je komunistična partija v USA postavljena izven zakona.

KITAJSKA: Uradni trgovski delegat rdeče Kitajske, ki spremlja britanske laboriste po dežel, je na tiskovni konferenci mirno izjavil, da Anglija pošilja strate, ki material na Kitajsko, kljub prepovedim nekaterih zapadnih držav, predvsem USA. Izjava je v Angliji povzročila najprej presenečenje, potem pa vrsto protestov, da bi zakrili škandal, ki bi mogel iz tega nastati.

INDOKINA: Francoske straže so streljale na vojne ujetnike iz Vietnaha, ki jih vračajo v komunistično severno Indokino, ker so se na neki ladji uprli vrnitvi v komunistični raj. Več ujetnikov je bilo mrtevih in ranjenih.

KOREJA: Ameriško obrambno ministrstvo je potrdilo, da bo v prihodnjih mesecih potegnilo s Koreje štiri ameriške divizije in jih poslalo na druge dele sveta, "kjer bodo bolj služile ameriškim interesom."

Vojaške priprave na Formozi

V Taipehu na Formozi je bila tajna vojaška konferenca poveljnikov ameriške Prve in Sedme flote s poveljniki Čang-kajskih vojaških si, ki se pripravljajo na napad na kitajsko celino. Prva flota operira ob južni kitajski obali, sedma pa v ožini med Formozo in celino. Čang-kajskova vojska se resno pripravlja na napad, zlasti sedaj ko je z one strani Čuenlaj začel groziti z invazijo otoka. Amerikanski opazovalci menijo, da komunistom invazija ne bi zlahkoto uspela, medtem ko Čang-kajšek more z uspehom prestaviti svojo armada na celino. Utrdbe, ki so jih napravili na Formozi, so najmodernejše.

SREDIŠČE SLOVENSKEH PROTIKOMUNISTIČNIH IZSELJENCEV V ARGENTINI bodi **Slovenska hiša**. Sprejmi nabiralca darov dobrototno. Če le zmoresa, prispevaj znesek za katerega Te bo prosil.

Zaradi občutnega zvišanja tiskarskih stroškov naj vsak naročnik poleg naročnine za leto 1954 prispeva še **DESET PESOV ZA TISKOVI SKLAD**. Tisti, ki so za letos naročnino že poravnali naj plačajo še 10 pesov v tiskovni sklad posebej in to čimprej. Tisti naročniki pa, ki za letos naročnino še nimajo poravnane, naj plačajo 10 pesov za tiskovni sklad skupno z naročnino za leto 1954.

RUDOLF SMERSU

PRIZNANJE PROTIKOMUNISTIČNIM BORCEM V PROGRAMU SLS

Program Slovenske ljudske stranke, ki je bil v Svobodni Sloveniji objavljen 27. maja t. l. vsebuje tudi pogumne, odločne in jasne besede o priznanju, ki gre vsem slovenskim protikomunističnim borcem. Te besede pa niso samo prazne fraze, ampak vsebujejo dejansko in resnično priznanje tistim, ki so se borili zoper okupatorje naše domovine, zlasti pa zoper komuniste, ki so v naši domovini zanetili krvavo komunistično revolucijo.

Člen 9. programa SLS pravi v svojem tretjem odstavku: **Narodni borci protinacističnim in komunističnim nasilnikom morajo dobiti narodovo priznanje. Invalidi in borci, ki so obnemogli za pridobivanje in bi bili v revščini, kakor tudi svoji padli, dobe državno pomoč.**

V gornjih besedah je izraženo priznanje mrtvim in živim borcem in njihovim svojcem. Predvsem gre priznanje mrtvim, ki so doprinesli največjo žrtev za naše največje svetinje — za vero, za narod in za svobodo, ko so dali za to svoja življenja. Priznanje in državno pomoč pa naj dobe tudi tisti, ki so vse svoje sile posvetili omenjenim idealom, pa so ostali živi, toda so invalidi in niso sposobni za pridobivanje. Državna pomoč pa gre tudi svojcem padlih borcev: sirotam, vdovam, materam, očetom in sploh tistim svojcem, ki so bili navezani na vzdrževanje padlega.

Poleg gornjega določila, pa vsebuje program SLS tudi zahtevo po povračilu materialne škode in kaznovanju kriv-

cev. Drugi odstavek člena 9. pravi: **SLS smatra za nezakonite in neveljavne vse spremembe, ki jih je izrila okupatorska, revolucionarna in komunistična diktatorska oblast brez svobodnega pristanka državljanov. V mejah možnosti je treba popraviti škodo in vrniti zaseženo imetje upravičenim lastnikom ali pa dati primerno odškodnino. Krivci, ki so povzročili ali izvršili hudodelstva nad človeškim življenjem ter nasilje nad javno in zasebno imovino, odgovarjajo po zakonu.**

So to jasne besede, ki ne potrebujejo nobene posebne razlage. V njih je izraženo to, kar pove zdravi pravni čut in kar zahteva pravičnost, da naj dobi vsakdo nazaj tisto, kar mu je bilo nasilno odvzeto, in da morajo biti pravično kaznovani dejanski in moralni krivci vsega zla, ki je prišlo nad naš narod.

KAJ PA BEGUNCI?

Tudi na begunce misli program SLS. V četrtem odstavku člena 9. je sledeče določilo: **V mejah možnosti se povrne škoda tistim, ki so bili pregnani zaradi političnega ali verskega prepričanja in delovanja.**

V tem kratkem določilu je izraženo načelo, da se mora tudi beguncem povrniti škoda. Nekaterim se bo morda zdelo, da je v tem odstavku premalo povedano, kajti obstoj naravnost neštevila vprašanja o tej školi. Neka škoda je popravljiva, druga pa je nepopravljiva. Izgubljenih let ne more nihče

povrniti. Trpljenja in poniževanja v taboriščih tudi ne more nihče poplačati. Toda program v tem pogledu ne more vsebovati podrobnosti. Dovolj je, da povdari načelo; podrobnosti se morajo nato reševati s podrobnimi zakonitimi določili, ki jih bo izdala bodoča svobodna slovenska oblast.

Morda se je prvič zgodilo, da vsebuje narodno politični program neke politične stranke take besede priznanja in zahteve po popravni krivic. Mnenja smo, da je SLS storila prav, da je v svoj program, ki je med vsemi Slovenci vzbudil tolikšno pozornost, vključila tudi gornje zahteve. Da je SLS storila prav, dokazujejo tudi številna priznanja, ki jih je stranka dobila od mnogih slovenskih domobrancev in drugih protikomunističnih borcev, njihovih svojcev in od pre mnogih beguncev. Iz Trsta poročajo o prvih glasovih iz domovine k novemu programu. Ti glasovi kažejo, da je slovensko ljudstvo navdušeno ne samo nad državnopravnim, kulturnim in socialnogospodarskim programom, ampak da je zlasti z velikim zadoščanjem čitalo odstavke o priznanju protikomunističnim borcem in o povračilu škode, ki so jo protikomunistični Slovenci utrpeli zaradi svojega prepričanja.

Neki domobranski častnik je svoje pismo, ki ga je poslal vodstvu SLS, zaključil takole: "Povejte g. dr. Kreku in vsem, ki so sestavljali program SLS, da smo slovenski domobranci globoko hvaležni. Posebej pa smo mu hvaležni, da je omenil v programu domobrance in jim dal javno priznanje. Program SLS pravi gotovo pomeni novo dobo v slovenskem javnem življenju".

TRAGEDIJA V BRAZILIJU

Kriza, ki je že več kot pol leta pretresala Brazilijo, se je sedaj končala v tragediji, ki je odnesla v smrt predsednika republike Getulio Vargasa. Brazilija se je bližala volitvam, zato je opozicija skušala pripraviti zanje vse, kar bi ji lahko dalo zmago. Poleg tega je deželo zajela velika gospodarska kriza, ki je povečala inflacijo. Še kriza na trgu kupčevanja s kavo je povečala nezadovoljstvo, ki ga je opozicija seveda mogla tudi vpreči v svoj voz. Že pred nekaj meseci so v kongresu opozicionalci predlagali, da bi moral biti predsednik Vargas postavljen pred sodišče, ki bi ga naj obsodilo in odstavilo. Toda tedaj ta predlog ni uspel; sedaj se je kriza zaključila tako, da bodo iz predsedniške palače odnesli Vargasa mrtvega, kakor je rekel, ko je zatrdil, da "živ ne bo zapustil svojega mesta."

Zadnje poglavje te krize se je sprožilo, ko je bil dne 5. avgusta izvršen atentat na ravnatelja glavnega opozicijskega glasila "La Tribuna de Imprensa", Lacerda. Tedaj so streljali nanj ljudje, ki so pripadali Vargasovi telesni straži — tako je vsaj pozneje dokazala preiskava — toda Lacerda niti niso ranili, pač pa so morilec ubili letalskega majorja Vaza, ki je bil v avtu ob Lacerdi. Ves letalski oficirski zbor se je čutil prizadetega s to smrtjo, med vodilnimi letalskimi generali pa ima glavno besedo general Gomes, ki je bil pri zadnjih volitvah kandidat proti Vargasu. Dočim je prej opozicijo vodil tisk, zlasti Lacerda, so se po tej nesrečni smrti majorja Vaza začeli zbirati generali letalstva; proglasili so se kot posebno telo, ki je vodilo posej vsi preiskavo o tem atentatu in takoj prve dni doseglo ta uspeh, da je Vargas svojo telesno stražo razpustil. Gonja proti Vargasu je naraščala vedno bolj, zlasti še, ker se je razglasilo, da je bil pri tem dejanju telesne straže soudeležen tudi Vargasov sin, Lutero Vargas. Dasi se je ves generalski zbor letalstva izrekel proti Vargasu in terjal njegov odstavek, je vojska in mornarica še ostala zvesta Vargasu in se zlasti prve dni postavila na stran predsednika republike, da bi se tako preprečilo, da ne bi letalski generali sami zase izvedli državni udar in verjetno proglasili generala Gomesa za državnega poglavarja.

Med tem je Vargas potoval v Bello Horizonte, kjer je sicer doživel demonstracije, ko pa se je vrnil, se je zdelo, da bo kriza ustavno premagana — vojska se še ni izrekla proti njemu, prav tako tudi ne mornarica. Toda na vseh važnih postojankah je vojska morala postaviti svoje tanke in oddelke, da bi preprečila spopade.

Dogodki so se začeli hitro razvijati,

ko se je tudi velik del vojske in mornarice po svojih generalih in admiralih postavil na stran letalstva. Ko je načelnik štaba vojske vojnemu ministru sporočil, da mora odnehati s svojo podporo Vargasu, se je zvečer 23. avgusta politični položaj zelo poslabšal. Sledili so vojaški posveti vso noč, vlada je zasedala 24. avgusta od 4. ure zjutraj do pol osmih. Sklenjeno je bilo, da se Vargas umakne, vendar tako, da odide na dopust za 90 dni. To je bilo po radiu tudi že objavljeno.

Po seji vlade se je Vargas sestal še s člani svoje družine in nato odšel v spalnico, kjer se je zaprl in napisal posebno pismo v slovo. Ob pol devetih je bil mrtev. V pismu navaja, kako se je moral boriti s težavami in zaključuje, da

EVROPSKA ŽENSKA UNIJA

Že lansko leto je bilo zvezno vodstvo avstrijskega ženskega gibanja na Dunaju povabilo žene Krščanske demokratske zveze evropskih držav na mednarodno zborovanje, da tam razpravljajo o važnih državno-političnih vprašanjih. Že takrat je bilo čutilo silno zanimanje žen, sorodstvo med problemi večine držav ter velike napore, da se ene drugim človeško približajo. Nazadnje so izrekle željo, da se ožje strmejo in živahneje sodelujejo.

Zveza kat. švicark je letos povabila na drugo zborovanje krščanskih evropskih političark v Basel, kjer so bile zastopane sledeče države: Francija, Nizozemska, Luksemburška, Švica, Nemčija, Avstrija, Finska, Italija, Švedska in Anglija.

Zborovanje je družila enotna volja, da se krščanski temelji Evrope utrdijo s političnim sodelovanjem žene: krščanska kultura, krščanske človeške pravice, krščanske zahteve v socialni politiki, pa tudi krščanski duh za vse zunanje — politične zadeve. Vse so bile prepričane, da zadeva družine v politiki mora priti do veljave in da vpliv žene mora postati bolj učinkovit za svetovni mir.

Evropska ženska zveza si je nadela sledečo nalogo: "Unija evropskih žena hoče evolucijo v duhu krščanskega svetovnega nazora v osebnem, socialnem, gospodarskem in političnem življenju. In v tem pravcu zahteva vpliv žene pri oblikovanju državnega življenja. Svoj program je Unija zajela v sledečih točkah: Zastopnice raznih političnih in državljskih organizacij svobodnih evropskih narodov se čutilo vezane na duhovne in moralne vrednote, ki predstavljajo podlago krščanskih demokratičnih načel. Trudijo se, da varujejo in branijo osebnost dostojanstvo in svobodo in pa da zagotovijo socialni in gospodarski napredek s tem, da priznavajo pravice vsakega posameznika. Ta strnitev naj služi za utrditev tistega miru, ki korenini na pravičnosti in sodelovanju narodov, da

odhaja v smrt, ker je bil prevelik zaščitnik pravic revnih in delavnih ljudi.

Predsedstvo je prevzel podpredsednik republike Café Filho, ki je že sestavljal koalicijsko vlado, v kateri je tudi vodja opozicije general Gomes, ki je letalski minister.

Vargas je bil star 71 let in je bil edini predsednik republike, ki je bil izvoljen l. 1950 v svobodnih volitvah, dasi je bil poprej 15 let diktator (od 1930 do 1945) in je bil l. 1945 odstranjen s pomočjo državnega udara. Dasi so mu očitali, da je bil kot diktator fašist, je l. 1941, ko je Japonska napadla ZDA, stopil na stran zahodnih zaveznikov in poslal svoje čete tudi v Evropo v boj proti totalitarnim silam. V brazilski politiki je veljal za zagovornika pravic in koristi delavskega in srednjega stanu in je bil odločen protikomunist.

KOROŠKA

Pri celovški koči, ob avstrijsko-jug. meji, so avstrijski orožniki našli trupli dveh jug. graničarjev. Kakor je preiskovalna komisija ugotovila, sta se graničarja smrtno ponesrečila pri padcu čez neko skalo. Tako so prvotne sumnje, češ, da sta bila ubita v boju z ubežniki iz Jugoslavije, bile ovržene.

V Kotlah je umrl 77 letni župnik Ivan Serajnik, ki je bil rojen v Svatnah v šentjakobski fari pri Serajniku, torej v hiši, kamor se je omožila Miklova Zala. Pokojnik je vse življenje silno veliko trpel, saj je bil med prvo svetovno vojno preganjan, med drugo zaprt v št. Vidu v zavodih, nato pa živel pri patrih v Stični, dokler se ni mogel vrniti domov. Ljubljanska opera je gostovala v Celovcu z opero Romeo in Julija (Vilma Bukovčeva in M. Brajnik v naslovnih vlogah), Seviljskim brivcem, v katerem se je kot Rozina izkazala Nada Vidmarjeva, kot brivec Langus Franc, ter z baletom Coppelia in Amazonke ter Gotovčevim Simfoničnim kolom.

"KRISTUS MORSKIH GLOBIN"

V zalivu San Fruttuoso, vzhodno od Genove v Italiji, bodo prihodnje nedelje potopili na dno morja 80 ton težek in 2,5 m visok kip Kristusa, ki bo zaradi izredno prozorne vode na tistem kraju viden s površine. Kip bodo postavili v spomin vsem ribičem, mornarjem in športnikom, ki so izgubili življenje v morju. Kip so nazvali "Kristus morskih globin".

ARGENTINA

Predsednik general Perón je bil na sestanku delegatov posameznih gremijev v palači C. G. T. V svojem govoru je omenjal tudi taktiko raznih levčarjev, ki se vtihotaplajo v delavske sindikate, v katerih skušajo razvijati svojo razdiralno delavnost. Toda general Perón je naglašal, da tako vlada, kakor tudi vodstvo sindikatov, točno ve za vsakega vtihotapljenega levčarja v sindikate in tudi za njegovo delo. Zatajeval je, da poskusi teh elementov ne bodo uspeli.

V nedeljo dne 22. avgusta so minila tri leta, odkar je bilo na Avdi 9 de Julio ogromno zborovanje, na katerem so zbrani delovni sloji proglasili pok. Evo Perón za svojo kandidatino za podpredsednico republike. Pok. Eva Perón te časti ni sprejela ter je izjavila, da se bo raje borila kot navadna članica Peronističnega gibanja za zmago načel predsednika generala Perona. Tega dogodka so se spominjale razne kulturne, socialne in gospodarske ustanove ter Peronistična stranka z raznimi spominskimi prireditvami, ki so bile združene tudi z odkritjem doprskih kipov pok. gospe Eve Perón.

V dvorani pravne fakultete je predsednik general Perón pred dnevi začel kongres o organizaciji dela. Ob tej priliki je imel načelni govor o industrijski in trgovski delavnosti v zvezi z ostalimi delovnimi področji.

V Buenos Aires je te dni prispela skupina odličnih severnoameriških osebnosti iz političnega in gospodarskega življenja. Skupino je vodil župan mesta New Orleans Lesseps Morrison z gospo. Ameriški gostje so imeli več sestankov z ministri gospodarskih resorov. Sprejeti so bili tudi pri predsedniku republike, ki jih je vse pridržal na kosilu v svoji letni rezidenzi.

Skupina argentinskih senatorjev in poslancev je te dni odpotovala na Dunaj na 43. zasedanje Interparlamentarne unije.

V Bariločah so se v soboto začele velike slavnosti, ki so združene s praznikom snega.

V mestu Chacabuco so postavili spomenik osvoboditelju generalu San Martinu. Odkril ga je guverner prov. Buenos Aires Aloe, blagoslovil pa škof iz mesta Mercedes Anunciado Serafini.

V Argentini je po vseh vremenskih zakonih avgusta meseca zima. Letos je pa glede vremena vse narobe. Pred kakimi 14 dnevi smo imeli zelo hud mraz. Po celi republiki je bilo hladno. Ponekod je bil tak mraz, da je tudi snežilo. Pa ne samo v južnih provincah, ampak tudi na vročem severu. Da so bili v andskem gorovju veliki snežni viharji, ni treba še posebej omenjati. Značilno pa je, da je snežilo tudi v Rosario, t. j. v drugem največjem argentinskem mestu. Hud mraz je bil tudi v Buenos Airesu. Da bo prišlo do spremembe, je vsakdo vedel. Nihče pa ni pričakoval, da bo sprememba tako vratolomna. Od hudega mraza, — temperatura se je sukala stalno okoli ničle, se je temperatura v naglem skoku pognala proti tridesetim stopinjam. Tako smo se sredi zime — na severu je taka zima v mesecu februarju — znašli kar sredi poletja. Jasno, da so ljudje hodili brez sukenj. Vročina je bila huda, posebno, ker jo je spremljal visok odstotek vlage. Časopisi so pisali, da takih vremenskih sprememb v Bs. As. ni bilo že 50 let. Ko smo najbolj "gagali", se je pa spet obrnilo. Sedaj imamo zopet znosno hladnejše vreme. Vsi znaki pa kažejo, da se bliža pomlad. Drevje je začelo zeleniti in je že vse v cvetju.

V glavnem mestu provinc Presidente Perón Resistencia, kjer bivalci na veliko pridelujejo bombaž, so bile velike slavnosti ob priliki praznika bombaža". Udeležil se jih je tudi zvezni minister za poljedelstvo in živinorejo Sr. Hogan.

Argentinsko vojno letalstvo ter vojna mornarica in pehota imajo že več dni velike vojaške vaje, pri katerih sodelujejo vse vrste argentinskih oboroženih sil.

Juan Manuel Fangio je pri nedeljskih avtomobilskih dirkah v Bremgartenu v Švici prispel prvi na cilj in je tako dobil glavno švicarsko premijo. S to zmago se je Fangio klasificiral za ponovnega svetovnega prvaka v avtomobilizmu.

Novice iz Slovenije

Tito, komunistični nekronani kralj Jugoslavije, je imel v drugi polovici julija v gosteh abesinskega cesarja Haile Selasija I. Ob prihodu na letališče v Batajnici pri Zemunu so mu komunisti privedli najslavesnejši sprejem. Bila je postavljena častna četa z zastavo in godbo. V pozdrav je abesinskemu vladarju grmelo kar 42 topovskih strelcev. Tako slovesen sprejem so napravili komunisti abesinskemu cesarju. Pa še bolj so se postavili, da bi dokazali, kako srečni in zadovoljni so, da lahko v svoji sredini pozdravijo tujo kronano glavo, potem, ko so lastnega kralja odstavili. Še pred prihodom Haile Selasija se je sestal na slavnostni seji odbor beograjske mestne občine. Na seji so komunisti sklenili, "da se Nj. Veličanstvo Haile Selassie I, cesar Etiopije, izvoli za častnega meščana Beograda, glavnega mesta FLR Jugoslavije". Listina o tem imenovanju je bila napisana na pergamentu in potrjena z zlatim pečatom.

V obrazložitev predloga o imenovanju Haile Selasija za častnega meščana Beograda, je predsednik občine Djurica Jožkić dejal, "da s tem sklepom izražajo želje in čustva meščanov našega glavnega mesta do etiopskega vladarja, priznane borca za mir na svetu in sodelovanje med narodi ter iskrenega prijatelja narodov Jugoslavije."

Umrli so. V Ljubljani: Janez Marenko, Slava Pahor, učiteljica, Ivan Škoda, pleskar, Roza Debevec, roj. Čížek, Ivana Kopavnik, Katinka Gnjezda, Mira Bohinjec-Robič, ing. arh., Martin Fleischer, Jurij Banjari, poštni uradnik v p., Anton Peršin, upokojenec, Franc Cankar, Anton Zver, Benca Verhunc, roj. Žebre, Viktor Kogej, uslužb. Litostroja, Helena Lovko, roj. Gostinčar, Ivan Bradeško, upok. in dr. Josip Rapoc, odvetnik v Mariboru, Ivan Gašperlin, biv. trg. in gost. v Senčurju pri Kranju, Marija Pirc, roj. Orešnik v Kosezah, Jožefa Rongador, poštna upokojenka v Sentjurju, Ana Kandare, roj. Čampa v Stožicah, Antonija Podlinsk v Kozjem, Ana Šmid, roj. Jamnik, vdova pivovarstva in pos. v Škofji Loki, Jakob Hribernik, uslužb. tovarne "Metke" v Celju, Antonija Bajec iz Vira pri Domžalah, Ivana Štrukelj, roj. Virt na Viču, Peregrin Zandar, stavbnj mojster v Radečah pri Zid. mostu in Alojzij Kompan, delavec pri gradb. podjetju "Gradbenik" v Šoštanju.

V Ljubljani pri St. Petru so končno

dogradili na Ljubljani zatvornico, za katero je napravil načrte Plečnik. Za dela, ki so bila na zatvornici izvršena pred vojno so porabili 60 milijonov din, po vojni pa so morali še pridati 70 milijonov din.

V Kraljevcih blizu Cerkvenjaka so pri kopanju vinograda odkrili rimska grobišča in sledove neolitskega naselja.

Ob otvoritvi razstave glasbenega tiska Avstrije je skupina avstrijskih glasbenikov obiskala Ljubljano, Zagreb in Beograd. V vseh teh treh mestih so prideli po dva koncerta sodobne avstrijske glasbe.

Mariborski planinci grade na Kozjaku nov planinski dom s 25 prenošišči.

Na letni skupščini Stalne konference jug. mest v Splitu je bil izvoljen za predsednika Večeslav Holjevac iz Zagreba, za 2. podpredsednika pa Viktor Hafner iz Kranja.

Na izrednem plenarnem zasedanju Združenja lesno-industrijskih podjetij LR Slovenije so govorniki opozarjali na kritično stanje v slov. lesni industriji. Po njihovem mnenju ga lahko popravijo samo odločni ukrepi.

Na občnem zboru Združenja slepih za Ljubljano so poročali, da bodo slepi dobili za obvarovanje pred prometnimi nesrečami bele palice. Navajali so tudi, da so za slepce priredili smučarski tečaj, ki je uspel ter 2 šahovska turnirja. Omenjali so tudi, da se pripravlja zakon o zaščiti slepih.

V beograjski zvezni skupščini so nedavno razpravljali o treh za poljedelstvo važnih zakonih. V razpravi so bili zak. osnutek o zaščiti živine pred nalezljivimi boleznimi, o zaščiti rastlin pred različnimi boleznimi in škodljivci ter o načrtu zakona o trgovini s semeni. Po uradnih podatkih so imeli 1951 zaradi nalezljivih bolezni pri živini 31.300 milijonov din. škode, istega leta je pa ves narodni dohodek od živinoreje znašal okoli 29.500 mil. din. Iz tega sledi, da je škoda, povzročena zaradi nalezljivih bolezni, pri živini za 1.8 milijardo din presegala skupni dobiček od živinoreje. Rastlinske bolezni pa povzročajo še večjo škodo. Tako znaša letna škoda zaradi raznih rastlinskih obolenj 45 milijard din. letno kalifornijska ščitasta uš povzroča propadanje okoli 13 milijonov dreves. Zaradi tega je izvoz sadja tako padel, da n. pr. Slovenija, ki je pred vojno letno izvažala okoli 2.300 vagonov jabolk in

hrušk, skoro nič več ne izvažala. Slivina ščitasta uš je povzročila že okoli 60 milijard din škode, ker je uničila že okoli 28 milijonov dreves. Ta škodljivec se še vedno širi, kakor kromirjeva zlatca, ki je razširjena že po vsej Sloveniji in v 27 hrvaških okrajih. V občutnem nazadovanju je pa tudi semenarstvo. Pred vojno so letno izvozili iz Jugoslavije za 30 milijonov din. semen. V letih 1947-1951 pa so jih morali uvažati za okrog 125 milijonov.

V Celju proslavljajo letos 105. letnico prve slovenske gledališke predstave. Imeli so jo 16. sept. 1849, ko so pod vodstvom tiskarja J. Jeretine v biv. nemškem gledališču uprizorili "Županova Micko". Za Jeretinom je to delo nadaljeval suplent za slov. jezik Josip Drobnič, kateremu se je do l. 1852 posrečilo zbrati diletantsko gled. družino, ki je prirejala gled. predstave. Pozneje sta to delo prevzeli Čitalnica ter Dramatsko društvo s svojo prvo dramatsko šolo (Milan Skrbinšek). Po vojni je delovalo najprej Okrožno ljudsko gledališče, sedaj pa poklicno mestno gledališče. V proslavo gornje obletnice so v avli celjskega gledališča odkrili spomenika Josipu Drobniču ter Rafku Salmiču. Oba spomenika je izdelal akad. kipar Ciril Cesar.

Na občnem zboru Ribiškega društva v Ljubljani so poročali, da so lani v reke in potoke v teritoriju društva vložili 162.910 kosov ribjega zaroda in mladic v skupni vrednosti nad milijon din. O-

menjali so tudi, da je hidrocentrala v Medvodah v letih 1952, posebno pa 1953, odpirala vsak dan v določenem času zatvornice, da se s silo nabrane vode odplavljal material, ki se je zaradi razstreljevanja nabral v rečni strugi. Na ta način so uničili vso ribjo rast leta 1953. Spor med Ribiškim društvom in hidrocentralo je prišel pred republiško državno arbitražo, ki je razsodila, da mora hidrocentrala plačati 8 milijonov din. odškodnine.

Zaradi vedno večjega prihajanja inozemskih turistov v Slovenijo, se vedno bolj pogosto slišijo zahteve naj bi uvedli pouk turizma v vse slovenske šole od osnovne pa do vseučilišča. Do te zahteve je prišlo vsled tega, ker se še vedno dogajajo primeri, da otroci mečejo kamene v mimo vozeče avtomobile in avtobuse z izletniki.

V Ljubljano je nedavno prispela z letali večja skupina ameriških industrialcev in poslovnih ljudi, da bi se na licu mesta seznanili z gospodarskimi problemi v Jugoslaviji. Na letališču jih je pričakoval državni sekretar za gospodarstvo ing. Marjan Tepina, generalni sekretar Trgovinske zbornice Slovenije ing. Miloš Vehovar, v imenu republiške trgovinske zbornice je goste pozdravil ing. Darko Guštin, direktor Litostroja. Po ogledu Litostroja so se gostje odpeljali na Bled. Nato so si ogledali še Postojno, Crikvenico, Plitvička jezera, Zagreb, Sisak in Beograd.

Slovinci v Argentini

Buenos Aires

Prihodnje predavanje na državno-pravnem tečaju bo v nedeljo 5. septembra ob pol deveti uri dopoldne na Victor Martínez 50. Predaval bo g. Ruda Jurčec.

Florida

Podpisani Albin Avguštin se pristrčno zahvalim dragim slovenskim rojakom v Floridi za lep poslovljni večer dne 14. julija. Zahvalim se g. ravnatelju Ivanu Prijatelju za občutno podan govor in darilo, gđc. Majdi Pahor za šopek nageljnov in poslovljne besede deklet; zahvala tudi g. Maksu Jesihu, ki mi je v imenu fantov in prijateljev poklonil prekrasno Brezjansko Marijo v spomin na nadaljno življensko pot. In končno sem zahvalo dolžan šmajdovi družini, kjer sem našel svoj drugi dom in ki so priredili za slovo vsem tako lepo pogostitev.

Zahvalim se za pozorno navzočnost č. g. direktorju A. Oreharju in za njegov govor; prihiti so kljub slabemu vremenu še č. g. duh. svetnik Alojzij Košmerlj, poddirektor Jože Jurak, Anton Smolič, Janez Markič in še več dragih znancev. Vsem pristrčno hvala.

Od 15. marca 1949 do 15. jul. 1954 je bilo v Floridi 16 slovenskih porok, 24 slov. krstov, 26 otrok iz slov. šole pripravljanih na prvo sv. obhajilo in birmo, 5 slovenskih "žegnanj", 70 svetih ur in 6 velikonočnih obnov. V lepi novi cerkvi smo imeli 3 nove maše: prvo je zapel dne 1. aprila 1951 č. g. Al. Zupančič, drugo č. g. Milan Povše dne 3. februarja 1952 in tretjo dne 8. dec. 1953 č. g. Franc Okorn. Dvakrat je obiskal našo faro prevz. škof ljubljanski dr. Gregorij Rožman in sicer prvič dne 20. oktobra 1949 in drugič na Povšetovi novi maši 3. februarja 1952. Slovenska šola je bila vsak teden skozi 5 let. Sodelova-

Veličastno romanje Slovencev k Lurški Materi božji

V nedeljo je bil zopet slovenski dan. V svetišču Lurške Matere božje v Lourdesu so se zbrali novi in stari slovenski naseljenci s področja Veliškega Buenos Airesa. Prišli so v tako velikem številu, kakršnega do sedaj še niso bili dosegli. Sodijo, da jih je bilo nad 1.800. Vsi so se zatekli k Mariji ter priporočili sebe in svoje družinske člane Njenemu močnemu varstvu.

Začetek Marijine pobožnosti je bil napovedan za 15.30 uro popoldne. Slovenski verniki so napolnili ves prostor pred lurško votlino. Z duhovnikom so molili sveti rožni venec, nato se je pa razvila veličastna procesija, v kateri so nosili vsa slovenska cerkvena bandera. Po romarskem prostoru se mogočno odmevale slovenske Marijine pesmi. Na domačine, ki so z velikim zanimanjem spremljali romarsko pobožnost Slovencev, so napravile najlepši vtis. Ko se je dolga procesija zrla v spodnjo cerkev, je imel lep in globoko zasnovan cerkveni nagovor č. g. duhovni svetnik Alojzij Košmerlj, takoj nato je pa vsa zbrana slovenska srenja prav na praznik Marijinega Brezmadežnega Srca obnovila zase in za vse slovenski narod posvetitev Brezmadežnemu Srcu Marijinemu.

S petimi litanijami Matere božje in blagoslovom je bila lepa cerkvena slovesnost zaključena.

Slovenski rojaki so se nato pogovorili s svojimi znanci in prijatelji ter obiskali njihove domove v Lourdesu in okoliških krajih.

le so nesebično gđc. Vika Homanova, gđc. Vera Prijateljeva (sedaj v samostanu Karmeličank) in sed. učitelj g. Anton Kovač. Pododbor Društva Slovencev je priredil vsako leto več predavanj in sestankov. Preč. g. župniku in duh. svetniku Al. Košmerlju se pristrčno zahvalim za njegovo požrtvovalno in nesebično sodelovanje pri skrbi za duhovni blagor naših ljudi, za njegove nasvete, za pomoč na prižnici in spovednici in hišnih obiskih. V župni cerkvi pa je ostala za spomin brezjanska Marija in pa sv. Jožef, vodnik nas ubogih beguncev. Njenemu Brezmad. Srcu sem še zadnji mesec posvetil 16 slovenskih družin. Naj vse Slovence v Floridi Marija varuje vsega hudega.

Pozdrav vsem, posebno Vam pri Svobodni Sloveniji!

Albin Avguštin.

Nova slovenska knjiga v izseljenstvu

MARIJI

Rapsodije za prvo Marijino Sveto leto

Spesnil Jeremija Kalin

PESMI O MARIJI, PROŠNJE PESMI IN HVALNIČE MARIJI, ROMARSKE PESMI MARIJI

Uvodno posvetilo napisal škof GREGORIJ ROŽMAN

Oprema in linorezi Bara Remec

Izdala in založila Založba Svobodna Slovenija

Cena 18 pesov. Knjigo dobite v Dušnopastirski pisarni na Victor Martínez 50

IZ BARILOČ NAM PIŠEJO

POVRATEK DINKA BERTONCLJA

Dne 11. t. m. je SPD Bariloče privedlo prijateljski sestanek in večerjo na čast svojemu članku Dinku Bertonclju, ki se je 6 tm. vrnil s Himalaje v Bariloče. Zbrali so se ne le člani društva, temveč skoraj vsi naši rojaki, ki stanujejo v mestu samem. V imenu SPD je pozdravil Dinka tajnik V. Arko, predsednik Jerman pa mu je izročil spominsko ploščico kot prvemu slovenskemu gorniku, ki je prekorščil 7.500 m. Vsi smo potem z izrednim zanimanjem poslušali, ko je naš himalajski popotnik v prijetnem kramljajočem razgovoru opisal podrobno svoje doživljanje, govoril o Indiji in Nepalu in razložil vse potanosti gorskega vzpona, pri katerem je izgubil življenje poročnik Ibañez.

Dinko se je skoraj popolnoma pozdravil od zmrzlin, ki jih je dobil v dneh 30-31. maja, ko je skupno z Ibañezom, Watzlom in Magnanijem ter zvestimi in izredno vzdržljivimi šerpami postavil taborišče št. 7 na grebenu Dhaulagirija. Zdaj že smuča in pravi celo, da bo na državnem prvenstvu tekmoval, dasi seveda računa, da kakih posebnih rezultatov ne more doseči. Dinko se izredno pohvalno izraža o zdravniku ekspedicije, dr. Ruizu Beramendiju, ki je pokazal veliko požrtvovalnost in skrbel za izredno pozornostjo za bolnike. Pravi, da se ima njemu zahvaliti, da je odnesel zdrave noge in tudi za Ibañeza je napravil dr. Beramendi vse, kar je bilo človeško sploh

mogoče. Kar se vzpona samega tiče, je možen, a jako težak, kajti greben od taborišča 7 dalje je plezalna partija in plezanje v bližini 8000 mtr je problem, ki v Himalaji skoraj še nikdar ni bil načet. Obe navezi: Watzl - Pasang in Magnani - Ang Nyima so 1. junija najtežji del grebena preplezali. 2. junija bi verjetno lahko dosegli vrh, do koder vodi zadnji greben, ki ne predstavlja več tako težke naloge. Toda povratek je bil v tem slučaju skrajno dvomljiv, ker so bili vsi štirje v poslednjem bivaku skoraj na kraju svojih moči. Zato meni Dinko, da je Watzl pravilno odločil, ko je odredil umik kakih 200 metrov pod vrhom.

Začetek smučskih tekem. V nedeljo 8 avgusta so se vršile prve smučke tekme in sicer za Club Andino Bariloche. Kot po navadi je v teku zmagal Francé Jerman. Tek se je začel v snežnem neurju in v jako težkem snegu. V izbirni tekmi novicev je zmagal naš rojak Francé Budinek v veleslalomu.

20.8.1954.

Dež sredi avgusta je pomenil neprijetno izpremembo v bariloški zimi. Vse tekme predvidene za dneve 14-17 so morale biti preložene na poznejše datume. No, zdaj se je vreme ustalilo in upamo, da se bo državno prvenstvo izvedlo v redu.

Letošnja sezona je po večih letih spet enkrat združila v Bariločah močno med-

narodno konkurenco. Predvsem je tu svetovni prvak v alpskih disciplinah, Norvežan Stein Eriksen. Dalje trije Severoamerikanci, dva fanta in eno dekle. Slednjič osem Čilencev, med njimi tekmovalci v teku in v alpskih panogah belega sporta. Od argentinskih klubov sta poleg bariloškega močno zastopana (kot po navadi) buenosaireski Club Argentino de Ski (De Ridder, Eiras) in mendoški (za Mendoza teče znani René Farwig, ki je lansko leto zastopal Bolivijo). Dalje so poslali svoje tekmovalce kraji El Bolsón in San Martín de los Andes.

19. 8 je bilo spet nekaj uvodnih tekem na sporedu in sicer: veleslalom za prvenstvo Cluba Andino Bariloche in izbirni veleslalom novicev za državno prvenstvo. V prvi kategoriji je zmagal z gotovostjo Pablo Rosenkjaer, drugi je bil Osvaldo Ancina, tretji Eiras, četrsti stari Guzzi Lantscher, in peti Dinko. Če računamo, da je bil zadnji pred enim mesecem še v Indiji, smo z njegovo kvalifikacijo med šestnajstimi tekmovalci res lahko zadovoljni. — V drugi kategoriji je zmagal Francé Budinek in tako potrdil naše prognoze. Žal pa je Budinka doletela smola pri izbirnih tekmah za državno prvenstvo: zgrešil je eno palico in je bil deskvalificiran. Tako leto ne bo mogel teči v "campeonato Argentino". Podobna nezgoda je zadela Ano Marijo Dellai, ki je bila tako prvič poražena na catedralskih smučičih. Prvo mesto je odnesla Hadi Lantschner. V.A.

Zbornik-Koledar Svobodne Slovenije za leto 1955

bo izšel koncem meseca novembra.

V tiskarni ga že stavijo in klišarna že izdeluje klišaje

Sodelujejo pesniki, pisatelji, publicisti, znanstveniki, kulturni in javni delavci iz vseh delov sveta, kjer prebivajo Slovenci.

Kljub izrednemu povišanju tiskarskih stroškov je cena v prednaročilu samo 43 pesov.

PRED RAZSTAVO SLOVENSKE IZSELJENSKE GRAFIKE

Prvič v zgodovini slovenskega izseljenstva se bo zgodilo, da bodo Slovenci — izseljenci iz raznih dežel, kamor jih je zaneslo, priredili skupno umetniško razstavo. Nastopili bodo štirje slikarji in en kipar, od katerih živi eden v Severni Ameriki, eden v Kanadi, ena v Evropi, ena v Argentini, kjer je peti tudi živel in umrl. So to kipar France Gorše ter slikarji Božidar Kramole, Aleksa Ivanc, Bara Remec in — Marijan Kortnik. Niso to prav vsi v izseljenstvu živeči slikarji in kiparji, so pa to vsi tisti med njimi, ki so se in se z grafiko in risbo ukvarjajo in obenem tisti, ki se res zavedajo slovenske izseljenske skupnosti. Ona dva, morda tri, ki jim grafika in risba ne služita kot izraz za dovršene umetnine, bomo spoznali pač ob drugi priložnosti. Toda celotna podoba slovenske izseljenske umetnosti bo že na tej razstavi dobro vidna in nas bo navdala z upravičenim ponosom.

Najstarejši med razstavljalci je kipar Gorše, ki prav zdaj izvršuje v Clevelandu kiparsko opremo za torontsko slovensko cerkev. Razstavlja malo grafiko in serijo perorisb, ki so vse iz l. 1952 in jih moremo smatrati za pripravo njegovega torontskega dela. — Aleksa Ivanc, ki se je ta mesec preselila iz Rima v Pariz, da se tam še izpopolni, nam je znana doslej le po svojih opremah Vodebove in Beličičeve pesniške zbirke. Ta zbirka, ki jo bo razstavila sedaj, jo bo pokazala v mnogo svetlejši

luči. Njene večje risbe, linorezi in zlasti monotipije nam bodo odkrili izredno ustvarjalco. — Znova se bomo brdiko zamislili ob prerani smrti Marijana Kortnika, ki je našim ljudem najbolj znan po svojem slikarskem delu v čast Mariji in po svojem pevskem pa igralškem udejstvovanju; zdaj ga bodo spoznali tudi kot grafika. — Božidarja Kramoleca in njegovo delo so spremljali zlasti begunci v Avstriji. Njegovo slikarsko delo smo gledali tu v zbornikih — koledarjih "Svobodne Slovenije", kjer se je predstavil tudi kot zelo pomemben pripovednik in pesnik. Kramolec uživa v Kanadi, kamor je imigriral, velik ugled in bo, postavim, letos zastopal Kanado na medameriški razstavi cerkvene umetnosti v Buenos Airesu. Na naši grafični razstavi bo pokazal 20 linorezov in štiri suhe igle, nastalih v zadnjih 4 letih. — Enako število lesorezov, linorezov, monotipij in risb bo razstavila Bara Remec. Ne le po tehnik, tudi po tem, da bodo pokazala ta dela njen razvoj v zadnjih 5 letih, bo ta kolekcija posebno pestra in zanimiva.

Precejšen del umetnin bo na prodaj. Nekatera so že zdaj oddana. Ni nam potrebno posebno priporočati obiska in nakupa. Dolžnost vse slovenske skupnosti je, da se te dni oddolži našim umetnikom, ki nam v tujini ustvarjajo lepoto in nas tako uspešno predstavljajo svetu kot kulturni narod.

M.M.

SLOVENC I P O S V E T U

Kanada

Izšla je 8. številka verskega mesečnika "Božja beseda", ki med ostalimi gradivom objavlja tudi naslednje podatke o življenju Slovencev v Kanadi:

Kračeni so bili: Miriam Slavka Osredkar, hčerka Franceta in Marije, roj. Tratnik; Marija Ana Tomšič, hčerka Franceta in Rozalije, roj. Oselj; Franc Janez Krmelj, sinček Franceta in Marije, roj. Rozman; Marijan Martin Dolenc, sinček Marijana in Stanislave, roj. Podmilšak; Ana Marija Zumer, hčerka Franceta in Ane, roj. Rak; Peter Marijan Sebanc, sinček Feliksa in Angele, roj. Dejak. Srečnim staršem naše čestitke!

Poroke: Poročili so se naslednji pari: Alojzij Skubic iz Šmarja-Sap pri Ljubljani in Ida Skočir iz Drezde na Primorskem; Dušan Kavčič iz Dornberga in Maire Saari iz Helsinkii na Finskem; Edvard Kos iz Maribora in Norberta Schmitz iz Leborg-Tandai na Sumatri. Mnogo sreče in naše čestitke!

Smrt rojaka. V sredo 9. junija je prišel v Toronto slovenski fant Vladimir Skrt iz Montreala. Bil je duševno zelo potr. V takem stanju je na nepojasnen način zašel v Ontarijsko jezero, kjer so ga našli v petek zjutraj. Pogreb je bil v torek 15. junija t. l. na kat. pokopališču Mount Hope v Torontu. Naj počiva v miru!

Slov. bogoslovec Alojzij Ambrožič je 5. junija v torontski stolnici sv. Mihaela prejel subdiakoniat. G. Ambrožič je prvi slov. bogoslovec v Kanadi, ki je prejel ta red. Poleg njega sta v bogoslovju v Torontu še dva slov. bogoslovca. Za duhovniški poklic se je odločil tudi g. Plevnik, ki je lani končal noviciat v jezuitskem kolegiju v Guelphu.

Nabirka za stole za cerkveno dvorano je pri slov. službi božji na veliko noč dala dolarjev 717.50 Sedaj je odbor že naročil 500 stolov za dvorano.

Na majskem občnem zboru Cerkevne odbora so poročali, da so bili od zadnjega občnega zbora tega odbora odobreni načrti za dvorano in cerkev. Odbor je začel z gradnjo dvorane ter podpisal pogodbo tudi za zidanje cerkve. Za gradbo dvorane je odbor dosedaj izplačal stavbeniku že 17.000 dolarjev, v banki ima pa še nekaj nad 18.000 dolarjev. Večino tega denarja so nabrali Slovenci v Torontu, torontski kardinal je kot svoj osebni dar daroval za slovensko kat. cerkev 3.000 dolarjev, 2.000 dolarjev je odbor dobil od škofijske kampanje v letu 1951, ostalo pa so darovali dobrotniki iz Kanade in Severne Amerike. Pri volitvah je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik g. Viktor Trček, podpredsednik g. Janez Kavčič, tajnik g. Franci

Pajk, blagajnik g. Stane Lamovek, zapisnikar g. Stane Levstik, odbornik pa so gg. Franc Košir, Ivan Prezelj in Janez Stanovnik. V nadzorni odbor so bili izvoljeni gg. Franc Demšar, Leopold Springer in Franc Cerar.

Dekliška Marijina kongregacija je za materinski dan priredila ljubko prireditev v počastitev slov. mater. Nastopili so otroci z deklamacijami in voščili, dva harmonikarja, dekleta, članice pevskega zbora in nazadnje članice kongregacije z igro Materino srce.

Selitev slovenskega župnišča. Po navetu torontskega nadškofa kardinala McGuigana in z dovoljenjem svojih predstojnikov so slovenski lazaristi v Torontu kupili hišo v bližini nove cerkve Marije Pomagaj, ki se sedaj gradi. V to hišo so se preselili 1. julija t. l. ter je sedaj naslov slovenske župnije Marije Pomagaj v Torontu naslednji: župnija Marije Pomagaj — Our Lady Help of Christians, 594 Manning Ave, Toronto 4, Ont. Na istem naslovu je tudi slovenski župnik Rev. dr. Jakob Kolarič.

V Torontu je bilo 6. junija po igri "Namišljeni bolnik" zbiranje za avto, televizijski aparat in hladilnik. Za zbiranje je prišlo v pošte 26.810 srečk. Za prodane srečke je odbor za zidanje slov. kat. cerkve dobil dolarjev 8.170.77, stroškov pa je bilo dolarjev 2.838.00. Čisti dobiček znaša torej dolarjev 5.232.77. V nadzorni komisiji za zbiranje so bili Jože Gestnik iz New Toronta, Ludvik Arčon iz Batawe in France Gorše iz Clevelanda. Vse tri glavne dobitke so dobili domačini.

G. Franc Košir, v Torontu, biv. župan v Črnem vrhu, zastopnik Svobodne Slovenije za Kanado, je težko bolan. Vsem prijateljem in znancem ga priporočamo v molitve!

Pravna posveovalnica "Svobodne Slovenije"

Vprašanje: Delodajalec mi je odpovedal službo. Z ozirom na zakonito določilo, da imam v odpovedni dobi pravico delati dve uri manj zaradi iskanja nove službe, sem namesto ob 8 uri zjutraj prišel prihajati v službo ob 10 uri dopoldne. Delodajalec pa mi je sporočil, da ne dovoli, da prihajam v službo šele ob 10 uri, ampak da moram prihajati ob 8 uri, lahko pa službo dve uri preje zapustim. Če tega ne storim, mi ne bo izplačal nobene odškodnine zaradi odpusta iz službe. Prosim za sporočilo, ali sme delodajalec določiti, kateri dve uri smem zapustiti delavnico zaradi iskanja nove službe v

Naročajte in širite Svobodno Slovenijo

odpovedni dobi.

Odgovor: Ker smo smatrali Vašo zadevo za nujno, smo Vam takoj odgovorili tudi pisмено. Vendar objavljamo odgovor tudi na tem mestu, ker se nam zdi važen, da ga prečitajo vsi delojemalci.

Res je, da ima delojemalec v teku odpovedne dobe pravico, da se mu skrajša delovni čas za dve uri zato, da mora v tem času poiskati drugo službo. V zakonu pa ni povedano, ali si sme delojemalec izbrati poljubni dve uri, ali pa sme delodajalec določiti, kateri sta tisti dve uri. Zaradi te nejasnosti je prišlo že do več sporov. Tudi delavska sodišča se s tem že ponovno bavila. Najnovejša razsodba delavskega sodišča št. 1 v Eva Perón pravi takole: Delojemalec ima pravico, da delavcu v odpovedni dobi določiti, kateri dve uri v teku dneva sme zapustiti delovni prostor, zaradi iskanja nove službe. Ne sme pa delodajalec enkrat določenega časa izpreminjati iz nagajivosti (mutaciones caprichosas). — Vsaj za provinco Buenos Aires velja zaenkrat to stališče.

SLOVENSKI TISK V ARGENTINI

Duhovno življenje: September 1954. Vsebina: Marija v slovenski književnosti (Dr. Tine Debeljak); El Principe de los Ejércitos Celestiales (Joe Juck); Z mrtvim Jezusom v naročju (škof dr. Gregorij Rožman); Sege na domačih tleh (Joža Kmetov); Tri rane ljubezni (dr. Ignacij Lenček); Nove skrbi (Gregor Hrihar); Marijine božje poti v domovini; Svete Višarje (po p. Odilu Marijan Marolt); Na Blejskem otoku (Dragotin Kette); Evangelij po Luku: Oblast sina človekovega (dr. Mirko Gogala); Družinska priprava otrok na zakramente (dr. Rudolf Hanželič); Zdravje — naš največji zaklad (predavanje dr. I. Kačarja na III. soc. dnevu); "Moje srečanje s Kristusom" (dr. Fr. Jaklič); Zene očakov (prof. Pavel Slapar); "Zaostalost" ameriškega delavstva (dr. Miha Krek); Kaj pa med nami?; Potovanje v Sveto deželo; (Voz); Kaj pa doma? in Priloga: Božje stezice.

Meddobje. Letnik I. št. 1-2. Vsebina: Uvod; Zalostno pismo (pesem (Rafko Vodeb); S tokovi in proti tokom (Milan Komar); Plima, Miramar (pesmi Rafko Vodeb); Jakob Sršen (Lojze Novak); Ponce, Kraško pokopališče (pesmi Rafko Vodeb); Obisk pri Bari Remec (Anica Kralj); Pomladnim zvezdam, Sadovi holecin (pesem Vinko Beličič); Pismo iz Nemčije (Ignacij Lenček); Skrivnost (pesem Vladimir Kos); Odhopen stopinje (Bine Šulinov); Zapiski s kredo: Čaplji, Obup, Cvet v jutru, Bolna roža, Zimska, Moj ekkalipt (pesmi Tine Debeljak); Umetnost v domovini (Mari-

župnijska dvorana

San Justo

Burka v 4. dejanjih

Za prijatelje smeha

v nedeljo 5. septembra

točno ob 16.30h

„... ulica št. 15“

NEKAJ IZ GOSPODARSKEGA ŽIVLJENJA

Pretekle dni je slavila dveletnico obstoja Vrhovna oblast evropske skupnostne proizvodnje premoga in jekla, kateri je po daljših pripravah in načrtih končno uspelo, vzpostaviti enotno tržišče za premog in jeklo ter železno rudo, tržišče, ki veže tako države podpisnice dogovora — Francija, Nemčija, Italija, Belgija, Nizozemska in Luksemburg — kakor tudi katero koli tretjo državo, ki hoče trgovati s katerokoli od šestih držav podpisnic. Ideja takšne združitve nekaterih evropskih držav, kateri je očetoval bivši franc. preds. vlade in zun. min. Robert Schuman, je tako v teh dveh letih obstoja našla najboljšo potrdilo pravilnosti gledanja na reševanje skupnih evropskih problemov.

Iz poročila, ki ga je Vrhovna oblast ob tej priliki objavila, je posneti, da ostaja za bližnjo bodočnost še vedno precej težav v zvezi z dokončnim funkcioniranjem enotnega tržišča. Težave se predvsem nanašajo na zagotovitev stalnih prodajnih tržišč, izboljšanja industrijskih naprav, odobritve potrebnih kreditov v svrhu povečanja obratov, končno pa tudi na položaj delavcev v tej industriji, ki se bodo morali prilagoditi zahtevam in načelom skupnostnega tržišča. Naloge Vrhovne oblasti pa so nadalje še redno študiranje vseh problemov, izvirajočih iz morebitne krize ali pomanjkanja, tehnična raziskavanja in posegi v produkcijsko politiko poedinih držav, kakor tudi v politiko cen posameznih članic eno. ev.

kupecev in konkurentov.

Vprašanje pa je, v koliko bo na nadaljni obstoj Vrhovne oblasti in možnosti njenega delovanja v okviru nastajajočih evropske skupnosti, vplivala kakršna koli politična pregrupacija v zah. Evropi. Vse dosedanje delo je slonelo na politični povezavi Francije in Nemčije ter Italije z deželami Beneluxa. Če in v koliko bo Francija še hodila isto pot v bližnji bodočnosti, bodo pokazali bodoči dogodki sami.

Neprijetno pa je odjeknila med tistimi, ki zagovarjajo načrtno zmanjšanje rojstev odn. zagovarjajo drž. kontrolo porodov, novica, da je produkcija živilskih predmetov za drugo leto zapored narasla bolj kakor pa število prebivalstva. Res je sicer, da je ta povečana produkcija vodila ponekod do občutnega povečanja zalog, medtem ko v gotovih predelih sveta še vedno trpe pomanjkanje, vendar more Svetovna prehranbena in poljedelska organizacija misliti na to, kako bi pri državah z velikanskimi zalogami dosegla takšno razmestitev teh odvišnih produktov po svetu, da ne bi s tem povzročila dezorganizacije v svetovnem prometu z živili.

Sicer pa so gospodarske novice preteklih dni naslednje: Studebaker Motor Company in Packard Motor Car Company sta se združile in bosta odslej producirali pod imenom Studebaker-Packard Corporation.

Leto 1954 je bilo doslej eno najbolj

mirnih let, kar zadeva štrajke v USA: izostanki od dela zaradi štrajka znašajo samo 0.2 % vseh delovnih ur sploh.

V okviru akcije za pomoč državam v stiski je Eisenhower odredil pošiljko odvišnih poljedelskih produktov v vrednosti 4 mil. dolarjev v Avstrijo in Zah. Nemčijo.

Delavci avtomobilske tovarne Studebaker so sklenili, da prostovoljno pristanejo na 14% zmanjšanje plače, ker podjetje ni moglo skrečiti postavke izdatkov. Če bi izdatke skrečili, bi gotovo število delavcev izgubilo delo.

Blažević je na svoji južnoameriški trg. akciji prispel v Bolivijo, kjer se pogaja za podpis dogovora o zamenjavi jug. strojev za bolivijske poljedelske produkte v vrednosti 1 mil. dolarjev.

Japonska vlada se je odločila, da bo finančno podprla tiste ribiče, ki mislijo emigrirati v področje Patagonije, kjer naj bi se ukvarjali z ribolovom. Zaenkrat je določila 400.000 dolarjev kot njen prispevek pri gradnji zmrzovalnice in tovarne za konzerviranje. Okrog 550 japonskih ribičev naj bi bilo soudeleženi pri odpravi.

Iz zun. min. rdeče Kitajske so časniki, ki spremljali delegacije angleške delavske stranke, ki se mudijo na obisku v Pekingu, zvedeli, da cela vrsta angleških ladij prevaža za rdečo Kitajsko strateško važen material, čeprav obstoja svetovna prepoved uvoza takšnega materiala v rdečo Kitajsko.

Neka nemška tvrdka bo YPF dobavila naprave za petrolej v vrednosti 6,25 mil. dol. v zameno za poljedelske produkte.

ZAHVALA

V dneh nedopovedljivo težke preizkušnje, s katero me je obiskala božja Previdnost, mi je bilo v veliko tolažbo sočutje in pomoč rojakov Slovencev, pa tudi domačinov, ki so mi stali ob strani z izrazi iskrenega sožalja in mnogi tudi z gmotno podporo. Vsem tem moja prisrčna zahvala.

Pred vsem pa sem dolžna zahvaliti se preč. g. Košičku, ki je mojemu rajnemu možu v bolezni duhovno tolažbo in posređoval zanj pri gg. zdravnikih; preč. g. Juraku za vodstvo pogreba; preč. g. duh. svetniku Škulju pa za njegovo lepo slovo ob odprtem grobu; ravnateljstvu tovarne COFIA za vso pomoč in uradničtvu ter delavstvu za lepo udeležbo pri pogrebu; Društvu Slovencev za pomoč in udeležbo pri pogrebu.

Iskreno sem hvaležna gdč. Renati Ašičevi in gdč. Rozi Golobovi, ki sta ob mojem umrlem možu prečuli noč po operaciji ter družinama Šušteršič in Brumen, ki sta ga sleherni dan obiskovali v bolnici in darovali vence ob njegovih smrti. Prisrčna hvala tudi ge Blejčevi in ge Brinškovi za njuno pomoč, enako gdč. Martini Mačkovi, prav tako družini Banko za obiske, za avto, ki ga je dala na razpolago ob pogrebu in tudi za denarno pomoč. Zahvaljujem se tudi ge Karlini Bohančevi in g. Lj. Berlotu ter končno vsem onim, ki so darovali rože, prišli kropit k mrtvaškemu odru ali se udeležili pogreba na pokopališču. Vsem tem naj dobri Bog bogato poplača njihovo sočutje in pomoč.

Zalujoča ANTONIJA KORITNIK

ZAHVALA

Ob težkem življenjskem udarcu, ki nas je zadel s smrtjo dragega in ljubljeneža moža ter očeta g. Franca Kukovica, se vsem, ki so nam na kakršni koli način bili v pomoč ter nas tolažili najiskrenejše zahvaljujemo. Posebno pa še izrekamo zahvalo čč. gg. duhovnikom za udeležbo pri pogrebu, zlasti še č. g. duh. svetniku Karlu Škulju za tople poslovilne besede ob odprtem grobu, Društvu Slovencev za izplačano posmrtnino in udeležbo pri pogrebu. Iskrena zahvala tudi vsem rojakom, ki so dragega pokojnika prišli kropit ter so ga spremljali tudi na njegovi zadnji poti na pokopališče Flores.

Maša zadušnica za dragega pokojnika bo v ponedeljek, 30. avgusta t. l. ob pol deveti uri v stranski kapeli bazilike Sv. Jožefa na Flores.

Zalujoča žena z otroci

jan Marolt); Pesem o Antonu Novačanu (Tine Debeljak); Iz zapuščine dr. Antona Novačana: Prolog k "Frideriku Celjskemu"; Elegija - Zalostinka (Balantič France-Marisol de Castro); Ilegaste — Prišla si (Zupančič Oton-Marisol de Castro); Ustavljen čas (pesem Borut); Črke — Besede — Misli (Ruda Jurčec); Čas na tribuni (France Gorše); Glasba: Mi se predstavljamo drugim (M. K.) — Drugi nas predstavljajo (A. G.); Knjige: Dve knjigi Vinka Beličiča (Dr. Tine Debeljak); Philippe Terceij-Grivski: Les Charretiers (B. L.); Rafko Vodeb: Kam potujejo oblaki (V. E. J.); Dr. Ivan Ahčin: Sociologija (France Glavač; Kronika. Priloga: 8 reprodukcij slik akad. slikarice Bare Remec, ki je opremila tudi revijo.

OBVESTILA

Slov. kat. akad. starešinstvo obvešča, da bo prihodnji sestanek dne 4. sept. ob 19. uri na Victor Martinez 50.

Vse člane SFZ vabimo na sestanek, ki bo v nedeljo dne 5. septembra ob štirih popoldne na Pristavi v Moronu. Na sporodu je predavanje g. Rudolfa Smersuja

S. O. V. A.
priredi v nedeljo, 29. avgusta 1954
ob 18. v cerkveni dvorani
v Ciudadeli

Vombergerjevo dramo
v 3 dejanjih

V R N I T E V
Vstopnice v predprodaji
na Alvarado 350, tel. 658-0827

Dr. LOJZE BERCE

kirurg in zdravnik Instituta za prebavne organe in jetra, ordinira vsak terek in četrtrek od pol šestih do osmih in ob sobotah od treh do šestih popoldne v kliniki Once,

RIVADAVIA 3434, CAPITAL
Roengten in laboratorij

Telefon ordinacije 62-5004.
Telefon za nujne slučaje 71-0171

"CASA BOYU" — urarna in zlatarna

OLAZABAL 2336
pol kvadre od Cabilda 2300

Tel. 76 - 9160

URE vodilnih švicarskih znamk;
BUDILKE zelo trpežne in zanesljive;
DARILA v zlatu in srebru ohranjajo obdarovancu trajno vrednost in sponin;
NAKIT moderne izdelave in oblike.

Radi popolne omejitve uvoza ur in budilk, opozarjamo vse, ki jih potrebujejo, da si jih pravočasno nabavijo.

POPRAVILA UR IN ZLATNINE — točno in zanesljivo

(Naše stranke se lahko zgledajo pri nas tudi ob sobotah popoldne in sicer v našem stanovanju, ki je v I. nadstropju v isti hiši Olazabal 2338, dto. 5)